

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sekretarz Stanu
Janusz Kowalski

Warszawa, 20 marca 2023 r.
Znak sprawy: DRE.pr.053.29.2023

**Pan
Andrzej Pruś
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego**

Dotyczy: uchwały nr LVII/707/23 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lutego 2023 r. przyjmującej apel do Komisji Europejskiej w sprawie podjęcia działań mających na celu stabilizację sytuacji na polskim rynku zbóż w związku z masowym napływem do kraju zboża z Ukrainy

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do przekazanej przez Pana Uchwały nr LVII/707/23 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lutego 2023 r. *przyjmującej apel do Komisji Europejskiej w sprawie podjęcia działań mających na celu stabilizację sytuacji na polskim rynku zbóż w związku z masowym napływem do kraju zboża z Ukrainy* informuję, że ułatwienia w dostępie towarów rolnych do rynku unijnego wprowadzone przez Komisję Europejską w połowie 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę były elementem korytarzy solidarnościowych. Zamknięcie dotychczasowych kanałów transportu ukraińskiego ziarna przez porty na Morzu Czarnym spowodowało wzrost przewozu ukraińskich zbóż m.in. przez polską granicę.

Na skutek wybuchu pandemii Covid-19, a następnie wojny, z uwagi na niepewność na rynku, ceny zbóż zarówno na rynku krajowym jak i światowym od 2020 roku znacząco rosły. W maju i czerwcu ubiegłego roku ceny zbóż osiągnęły historycznie wysoki, nienotowany wcześniej poziom, a następnie zaczęły spadać. Ceny zbóż na rynku krajowym podążają za trendami cen na rynku europejskim oraz światowym i również wykazują od kilku miesięcy trend spadkowy, ale nadal są wyższe od 25 do 44% od cen z marca 2021 r.

Na kształtowanie się cen na rynkach ma wpływ wiele czynników, m.in. sytuacja podażowo-popytowa, polityczna, kursy walut, warunki pogodowe, a także kapitał spekulacyjny. W ostatnim czasie handel pszenicą jest zdominowany m.in. przez Rosję, która wprowadza na rynek duże ilości taniego ziarna, co znacząco ogranicza możliwości zbytu ziarna z USA i UE. Poza tym można zauważyć, że sytuacja cenowa na rynku zbóż w coraz mniejszym stopniu kształtuje się pod wpływem wybuchu wojny na Ukrainie, a koncentruje się coraz bardziej na fundamentach funkcjonowania tego rynku. Trzeba też

pamiętać, że ceny zbóż mają wpływ na sytuację w sektorze produkcji zwierzęcej, branży paszowej oraz młynarskiej. Dla tych branż jest to surowiec do produkcji, którego ceny wpływają na opłacalność prowadzenia działalności oraz na ceny produktów wytwarzanych przez te branże.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega sytuację, w jakiej znaleźli się polscy producenci rolni, zwłaszcza z okolic przygranicznych, którzy szczególnie odczuwają wpływ importu zbóż z Ukrainy. Zgłaszają oni m.in. problemy ze zbytem zbóż po akceptowalnych przez nich cenach. Dlatego też podjęto decyzję o wsparciu finansowym tych producentów, którzy ponieśli dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy lub kukurydzy spowodowanej agresją Rosji wobec Ukrainy. Rada Ministrów przyjęła w dniu 14 lutego br. rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 308). Dokument został notyfikowany do Komisji Europejskiej, obecnie czekamy na jego pozytywne zaopiniowanie. Dopiero wówczas pomoc będzie mogła zostać udzielona.

Ponadto w zakresie złagodzenia skutków przywozu zbóż z Ukrainy informuję, że:

- podejmowane są liczne inwestycje drogowe i kolejowe istotne z punktu widzenia transgranicznego, budowane są także silosy zbożowe oraz hale do przetadunku zboża. Znaczny jest udział Elewarr sp. z o.o. (wchodzący w skład Krajowej Grupy Spożywczej) w rozbudowie powierzchni magazynowej zbóż w Polsce. Ponadto Spółka rozpoczęła eksport zbóż z kraju drogą morską. Prognozuje się, że eksport zbóż z kraju w sezonie 2022/2023 będzie rekordowy (ok. 12 mln ton) w porównaniu do 9,2 mln ton w sezonie 2021/2022, 10,6 mln ton w sezonie 2020/2021 i 8,4 mln ton w sezonie 2019/2020;
- wnioskujemy na forum UE o podjęcie systemowych działań ukierunkowanych na ochronę polskiego rynku zbóż oraz rzepaku wobec importu z Ukrainy, o uruchomienie rezerwy kryzysowej, a także pokrycie kosztów transportu produktów rolnych od granicy do portów. Komisja Europejska zapowiedziała przyznanie środków z rezerwy kryzysowej. Obecnie trwa wymiana korespondencji z Komisją Europejską w tej sprawie;
- od 8 marca br. tranzyt zbóż z Ukrainy przez terytorium Polski jest obligatoryjnie zabezpieczany przez plombowanie. Plomby są zdejmowane w koncesjonowanych magazynach portowych albo w innych krajach, wskazanych jako docelowe. Zboże, którego miejscem docelowym jest Polska, podlega ścisłym kontrolom odpowiednich służb – tak jak dotychczas.

Wprowadzenie zakazu importu produktów rolnych z Ukrainy do Polski nie jest możliwe ze względu na obowiązujące umowy międzynarodowe zarówno pomiędzy Unią Europejską i Ukrainą jak i zasady Światowej Organizacji Handlu. Niemniej jednak, jak wspomnieliśmy powyżej, Polska występuje do Komisji Europejskiej o wprowadzenie mechanizmów chroniących regiony przygraniczne przed nadwyżkowym napływem zboża.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870¹ z dnia 30 maja 2022 r. wprowadziło na okres roku (od 4 czerwca 2022 r. do 5 czerwca 2023 r.) jednostronną

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony.

liberalizację w imporcie z Ukrainy (tzw. ATM tj. autonomiczne środki handlowe). Art. 4 tego rozporządzenia przewiduje możliwość zastosowania klauzuli ochronnej i przywrócenia unijnych ceł. Aby zastosowanie ww. klauzuli ochronnej mogło być przez KE rozważane, przywóz produktów z Ukrainy musi negatywnie oddziaływać na producentów rolnych w skali całej UE, a nie tylko Polski. Decyzja Komisji Europejskiej w tej sprawie miałaby zastosowanie do importu do wszystkich krajów UE, a nie tylko kraju, w którym występują trudności z nadmiernym importem.

Zastosowanie klauzuli może mieć miejsce jedynie w imporcie produktów objętych ATM, dla których wcześniej obowiązywały stawki celne w przywozie. Natomiast zarówno w przypadku kukurydzy, w zakresie której odnotowuje się największy przywóz z Ukrainy, jak i rzepaku, stawki celne w przywozie z krajów trzecich wynoszą zero. Wynika to z faktu, że UE jako całość jest importerem netto tych produktów.

W kwestii jakości przywożonego zboża informujemy, że Ukraina jest jednym z największych eksporterów zbóż na świecie, a zboże z tego kraju trafia do wielu regionów świata, w tym do Polski. Przywożone do Polski zboże z Ukrainy jest kontrolowane w zależności od przeznaczenia przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcję Weterynaryjną, Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwową Inspekcję Sanitarną. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stoi na stanowisku, że postulowane przez Komisję Europejską czy Ukrainę przyspieszenie przeprowadzania kontroli granicznych nie może skutkować obniżeniem ich standardów i wzrostem potencjalnego zagrożenia dla bezpieczeństwa konsumentów.

Przedstawiając powyższe informuję, że MRiRW monitoruje na bieżąco sytuację na rynku zbóż w związku z przywozem z Ukrainy i analizuje możliwości podejmowania kolejnych działań w celu upłynnienia nadwyżek zalegających w magazynach. Trzeba mieć jednak na uwadze, że ceny zbóż spadają od kilku miesięcy na całym świecie, a ceny w Polsce podążają za tymi trendami.

Z wyrazami szacunku

Janusz Kowalski

/podpisano elektronicznie/